

14. června 2012

Shrnutí

- Vývoj hospodářství České republiky ve srovnání s ekonomikou EU27 i podle trajektorie posledních tří čtvrtletí nepokračoval v prvních třech měsících roku 2012 příliš příznivě, a to v meziročním i mezičtvrtletním srovnání. I když výkonnost ekonomiky podle zdrojů, které vytvářela odvětví, v 1. čtvrtletí 2012 spíše stagnovala, v užití těchto zdrojů docházelo k výrazné diferenciaci – opět se prohloubil pokles výdajů na konečnou spotřebu domácností a jen nepatrně se zmírnil pokles výdajů vlády, což ale nedokázal eliminovat ani příznivý výsledek zahraničního obchodu. Česká ekonomika je podle mezičtvrtletních dat v recesi, meziroční pokles se objevil poprvé od posledního čtvrtletí krizového roku 2009.
- HDP¹ klesl v 1. čtvrtletí 2012 proti poslednímu čtvrtletí 2011 o 0,8 % - jeho snížení se tak dále prohloubilo z 0,2 % ve 4. čtvrtletí a stagnace ze 3. čtvrtletí 2011. Oproti stejnému období roku 2011 česká ekonomika poklesla o 0,7 % po předchozí postupné ztrátě tempa během celého roku 2011.
- Ekonomika EU27 podle Eurostatu meziročně stoupla o 0,1 %, mezičtvrtletně stagnovala.
- Pozitivní byl meziroční přírůstek investic a udržení růstu čistého vývozu. Obě složky pokles HDP zmírňovaly - vliv investic působil na HDP ve směru růstu (+0,2 p.b.), saldo zahraničního obchodu zbožím a službami pak působil ještě výrazněji (+2,1 p.b.). Pokles výdajů na konečnou spotřebu domácností a vlády snížily tempo HDP o 1,5 p.b., tvorba hrubého kapitálu o dalších 1,4 p.b. (samotná změna stavu zásob o 1,6 p.b.).
- Při stagnaci zaměstnanosti a při nominálním – nikoli však reálném – růstu mezd se výdaje na konečnou spotřebu domácností mezičtvrtletně snížily (-2,3 %) v poklesu, který ještě nebyl v časové řadě od roku 1996 zaznamenán, a to ani v letech měnové krize na počátku druhé poloviny 90. let či krize z konce uplynulé dekády. Také z dosud publikovaných dat za země EU nemá tento pokles srovnání. Tatáž charakteristika platí pro intenzitu meziročního poklesu výdajů domácností na konečnou spotřebu (-2,9 %).
- Odvětví české ekonomiky snížila meziročně tvorbu hrubé přidané hodnoty o 0,2 %, ovšem proti předchozímu čtvrtletí byl její objem o 0,2 % vyšší. Na skutečnost, že HDP nakonec v obou případech poklesl, měl vliv nepříznivý vývoj salda daní z produktů, jehož objem významně klesl proti předchozímu období (-9,2 %) i proti stejnému období roku 2011 (-6 %). Aktivita v ekonomice na straně nabídky tedy nebyla tak slabá jako u nejsilnějších položek poptávkové strany. Plyne to i z vývoje hrubé přidané hodnoty a produkce ve zpracovatelském průmyslu, který rostl nejrychleji (+2,7 %) a přitom jeho tempo bylo ve srovnání s 1. čtvrtletím 2011 pouze čtvrtinové.
- Zaměstnanost stagnovala, průměrná mzda při nominálním růstu vlivem inflace reálně klesla. Míra nezaměstnanost zjišťovaná výběrovým šetřením ČSÚ vzrostla oproti minulému čtvrtletí o 0,1 p.b. na 6,7 %. Proti hodnotě za EU27 (10,1 %) je však nízká.
- Vnější nerovnováha nepředstavuje pro českou ekonomiku problém. Běžný i finanční účet vykázaly v 1. čtvrtletí 2012 přebytky. Kromě tradičních exportních odvětví zajišťujících v úhrnu téměř polovinu celkového exportu zboží z ČR (auta, hutní výrobky, elektrická zařízení a elektronika) stoupl v 1. čtvrtletí v meziročním srovnání dvojciferně i export „malých“ odvětví (potravin, oděvy, kožedělné výrobky a nábytek).
- Růst vkladů domácností včetně netermínovaných meziročně dále zrychlil. Půjčky tomuto sektoru stouply za tři měsíce jen o 4,9 mld., úvěry firmám o 3,1 mld. korun.
- Schodek státního rozpočtu se zlepšil na 2,4 % nominálního HDP z 2,7 % ve stejném období 2011.

¹ Pokud není uvedeno jinak, jsou data o HDP a jeho složkách uvažována v reálném vyjádření a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy.